

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2020. július 16.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 1215/2012/EU rendelet – Az 1. cikk (1) bekezdése – Hatály – A »polgári és kereskedelmi ügyek« fogalma – Hatóság által a fogyasztók érdekeinek védelmében indított, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megszüntetése iránti kereset”

A C-73/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2019. január 31-én érkezett, 2019. január 24-i határozatával terjesztett elő

a **Belgische Staat** (képviseli: Minister van Werk, Economie en Consumenten, chargé du Buitenlandse handel és a Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en bemiddeling van de FOD Economie, K. M. O., Middenstand en Energie, jelenleg Algemene Directie Economische Inspectie),

a **Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K. M. O., Middenstand en Energie**, jelenleg Algemene Directie Economische Inspectie

és

a **Movic BV**,

az **Events Belgium BV**,

a **Leisure tickets & Activities International BV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J. C. Bonichot tanácselnök, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (előadó) és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. január 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Movic BV képviseletében L. Savelkoul és B. Schildermans advocaten,

* Az eljárás nyelve: holland.

- az Events Belgium BV és a Leisure Tickets & Activities International BV képviselőjében T. Baes advocaat,
 - a belga kormány képviselőjében P. Cottin, L. Van den Broeck és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítők: E. Vervaeke advocaat,
 - az Európai Bizottság képviselőjében M. Heller és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2020. április 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 1. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről a Minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met de Buitenlandse Handel (a külkereskedelmi ügyekkel megbízott munkaügyi, gazdasági és fogyasztóügyi miniszter, Belgium) és a Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K. M. O., Middenstand en Energie (a gazdasági, a kis- és középvállalkozásokért és a családi vállalkozásokért felelős, valamint energiaügyi szövetségi hivatal ellenőrzési és közvetítési főigazgatóságának [jelenleg: Algemene Directie Economische Inspectie] [gazdasági felügyeleti főigazgatóság]) főigazgatója által képviselt Belgische Staat (belga állam), és a gazdasági, a kis- és középvállalkozásokért és a családi vállalkozásokért felelős, valamint energiaügyi szövetségi hivatal ellenőrzési és közvetítési főigazgatóságának (jelenleg: gazdasági felügyeleti főigazgatóság) főigazgatója (a továbbiakban: belga hatóságok) és másrészről a Movic BV, az Events Belgium BV és a Leisure Tickets & Activities International BV nevű, holland jog alapján létrejött társaságok között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya többek között a Belgiumban szervezett rendezvényekre szóló belépőjegyek viszonteladására vonatkozóan az utóbbiak által folytatott kereskedelmi gyakorlat megszüntetése.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 7. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok szerint jogos érdeklélő személyek vagy szervezetek eljárást kezdeményezzenek a vonatkozó nemzeti jogszabály értelmében bíróság vagy illetékes közigazgatási hatóság előtt annak megítélésére, hogy a fogyasztókkal kötendő szerződésekben

általános használatra kidolgozott szerződési feltételek tisztességtelenek-e, valamint megfelelő és hatékony eszközökkel élnek [helyesen: éljenek] azért, hogy megszüntessék az ilyen feltételek alkalmazását.

[...]”

- 4 A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: „a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”) (HL 2005. L 149., 22. o.) 11. cikke, amelynek címe „Végrehajtás”, a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a fogyasztók érdekében biztosítják a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdésére, valamint az ezen irányelv rendelkezései betartásának kikényszerítésére alkalmas megfelelő és hatékony eszközöket.

Ezek az eszközök magukban foglalják azokat a jogi rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik azoknak a személyeknek vagy szervezeteknek – a versenytársakat is beleértve –, amelyeknek a nemzeti jog alapján jogos érdekük fűződik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdéséhez, hogy:

- a) bírósághoz forduljanak az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok miatt;

és/vagy

- b) az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat ügyében olyan közigazgatási hatóság előtt eljárást indítsanak, amely hatáskörrel rendelkezik a panaszok elbírálására, vagy megfelelő bírósági eljárás kezdeményezésére.

Az egyes tagállamokra tartozik annak eldöntése, hogy e jogorvoslati eszközök közül melyik álljon rendelkezésre, illetve hogy lehetővé tegyék-e a bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok számára, hogy a panaszok intézéséhez az egyéb meglévő eljárások előzetes lefolytatását követeljék meg, beleértve azokat is, amelyeket a 10. cikk említ. E jogorvoslati eszközök attól függetlenül rendelkezésre állnak, hogy az érintett fogyasztók abban a tagállamban vannak-e [helyesen: hogy az érintett fogyasztók lakóhelye abban a tagállamban van-e], amelyben a kereskedő üzleti tevékenységét folytatja, vagy egy másik tagállamban.

[...]

(2) Az (1) bekezdésben említett jogi rendelkezések szerint a tagállamok a bíróságokra vagy a közigazgatási hatóságokra ruházhatják azokat a hatásköröket, amelyek felhatalmazzák azokat arra, hogy olyan esetekben, amikor ezeket az intézkedéseket szükségesnek ítélik, figyelembe véve az összes felmerülő érdeket és különösen a közérdeket:

- a) elrendeljék a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megszüntetését, vagy megindítsák az ilyen gyakorlatok megszüntetésének elrendeléséhez szükséges megfelelő bírósági eljárást,

vagy

- b) amennyiben a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat még nem valósult meg, de alkalmazása hamarosan bekövetkezhet, elrendeljék a tervezett gyakorlat megtiltását vagy megindítsák a gyakorlat megtiltásának elrendeléséhez szükséges megfelelő bírósági eljárást,

akár a tényleges veszteségre vagy kárra, illetve a kereskedő részéről felmerülő szándékra vagy gondatlanságra utaló bizonyíték hiányában is.

A tagállamok ezen felül gondoskodnak arról is, hogy az első bekezdésben említett intézkedéseket gyorsított eljárás keretében hozzák meg:

- ideiglenes, vagy
- végleges hatállyal,

azzal, hogy a tagállamokra tartozik annak eldöntése, hogy a két lehetőség közül melyiket választják.

A tagállamok a bíróságokra vagy a közigazgatási hatóságokra olyan hatásköröket is ruházhatnak, amelyek felhatalmazzák azokat arra, hogy az olyan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tartós hatásának kiküszöbölése céljából, amelyek megszüntetését jogerős határozat már elrendelte:

- a) elrendeljük a határozat teljes vagy részleges közzétételét, az általuk megfelelőnek ítélt formában;
- b) ezen felül elrendeljük egy helyesbítő nyilatkozat közzétételét.

[...]

- 5 A fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló, 2009. április 23-i 2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2009. L 110., 30. o.) az 1. cikke szerint az a célja, hogy közelítse a fogyasztóknak az I. mellékletben felsorolt irányelvekben foglalt kollektív érdekeinek védelmét célzó, jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokra vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket azért, hogy biztosítsa a belső piac zavartalan működését.
- 6 Az említett irányelv I. melléklete a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmét célzó irányelvek között említi a 93/13 és a 2005/29 irányelvet.
- 7 Az 1215/2012 rendelet (10) és (34) preambulumbekzdése szerint:

„(10) E rendelet hatályának ki kell terjednie valamennyi jelentős polgári és kereskedelmi ügytípusra, eltekintve egyes, pontosan meghatározott ügyektől [...]

[...]

(34) Biztosítani kell [a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i] egyezmény [HL 1972. L 299., 32. o.], [a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i] 44/2001/EK [tanácsi] rendelet [HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítés: HL 2006. L 242., 6. o., és HL 2011. L 124., 47. o.] és e rendelet közötti folytonosságot, ennek érdekében átmeneti rendelkezéseket kell megállapítani. Ugyanez a folytonossági követelmény vonatkozik [az említett] Egyezménynek és a helyébe lépő rendeleteknek az Európai Unió Bírósága általi értelmezésére is.”

- 8 Az 1215/2012 rendeletnek a „Hatály és fogalommeghatározások” című I. fejezetében szereplő 1. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása (acta iure imperii) során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre.”

A belga jog

A 2013. július 30-i törvény

- 9 Az 2013. július 30-i Wet betreffende de Verkoop van toegangsbewijzen tot evenementen (a rendezvényekre szóló belépőjegyek viszonteladásáról szóló törvény; Belgisch Staatsblad, 2013. szeptember 6., 63069. o., a továbbiakban: 2013. július 30-i törvény) 5. cikkének 1. §-a megtiltja a rendezvényekre szóló belépőjegyeknek a rendszeres viszonteladás céljából történő felkínálását, valamint az ilyen viszonteladáshoz használt eszközök rendelkezésre bocsátását. E törvény 5. cikkének 2. §-a tiltja a rendezvényekre szóló belépőjegyeknek a végleges árnál magasabb áron történő eseti jellegű viszonteladását.
- 10 A 2013. július 30-i törvény 14. cikke szerint a rechtbank van koophandel (kereskedelmi bíróság, Belgium) – később ondernemingsrechtbank (vállalkozások jogvitáiban eljáró bíróság, Belgium) – elnöke megállapítja az e törvény 5. cikke megsértésének minősülő cselekmény fennállását, és elrendeli annak megszüntetését. E rendelkezés előírja, hogy az ilyen cselekmény megszüntetése iránti keresetet a gazdaságért felelős miniszter, a gazdasági, a kis- és középvállalkozásokért és a családi vállalkozásokért felelős, valamint energiaügyi szövetségi hivatal ellenőrzési és közvetítési főigazgatóságának főigazgatója, vagy az érdekeltek kérelmére kell megindítani.

A GJK

- 11 A 2013. február 28-i Wetboek Economisch Rechten (gazdasági jogi kódex) az alapjogvitára alkalmazandó változata (a továbbiakban: GJK) a VI. könyvének 4. címében tartalmazza a „Fogyasztókkal szemben alkalmazott tisztességtelen gyakorlatok” című első fejezetet, amely magában foglalja e kódex VI.92–VI.100. cikkét, amelyek a 2005/29/EK irányelvet hajtják végre. Ennek keretében különösen e kódex VI.93., VI.97., VI.99. és VI.100. cikke határozza meg a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat.
- 12 A GJK XVII.1. cikke szerint a rechtbank van koophandel (kereskedelmi bíróság) elnöke – bizonyos különleges keresetek kivételével – megállapítja az e kódex rendelkezéseinek megsértését képező cselekmény fennállását, és elrendeli annak megszüntetését.
- 13 A GJK XVII.7. cikke előírja, hogy az e kódex XVII.1. cikkén alapuló keresetet többek között az érdekeltek, a gazdaságért felelős miniszter, a gazdasági, a kis- és középvállalkozásokért és a családi vállalkozásokért felelős, valamint energiaügyi szövetségi hivatal ellenőrzési és közvetítési főigazgatóságának főigazgatója, jogi személyiséggel rendelkező szakmai vagy szakmaközi csoport, vagy olyan egyesület kérelmére kell megindítani, amelynek célja a fogyasztók érdekvédelme.
- 14 A GJK XV.2. cikkének (2) bekezdése értelmében az e tárgyban hatáskörrel rendelkező tisztviselők által készített jegyzőkönyvek az ellenkező bizonyításáig hitelesek.

- 15 E kódex XV.3.1. cikke szerint az említett kódex XV.2. cikkében említett tisztviselők figyelmeztető jegyzőkönyvet vagy jegyzőkönyvet készíthetnek, illetve többek között a tett megállapításokon alapuló közigazgatási szankciót javasolhatnak.

A bíróságokról szóló törvénykönyv

- 16 A Gerechtelijk Wetboek (bíróságokról szóló törvénykönyv) tartalmazza „A kényszerítő bírságról” című XXIII. fejezetet, amelynek 1385a. cikke előírja, hogy a bíróság arra az esetre, ha a főkötelezettséget nem teljesíténi, valamely fél kérelmére a másik felet kényszerítő bírság címén pénzüsszeg megfizetésére kötelezheti, függetlenül az esetleges kártérítéstől. E törvénykönyv 1385b. cikke szerint a bíróság a kényszerítő bírságot többek között jogsértésenként meghatározott összegben állapíthatja meg.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 17 2016. december 2-án a belga hatóságok a rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen (antwerpeni kereskedelmi bíróság antwerpeni részlege, Belgium) ideiglenes intézkedés iránti eljárás keretében eljáró elnöke elé idéztették a Movicot, az Events Belgiumot és a Leisure Tickets & Activities Internationalt, elsődlegesen azt kérve, hogy e bíróság egyrészt állapítsa meg, hogy e társaságok az általuk fenntartott internetes oldalakon az eredetnél magasabb áron rendezvényekre szóló belépőjegyek viszonteladását valósították meg, amely tevékenység a 2013. július 30-i törvény és a GJK rendelkezései megsértésének minősül, és másrészt rendelje el e kereskedelmi gyakorlatok megszüntetését.
- 18 A belga hatóságok járulékos jelleggel a meghozott határozatnak az említett társaságok költségére való közzétételére irányuló intézkedéseknek az elrendelését kérték, valamint a határozat kézbesítésétől kezdődően minden megállapított jogsértés után 10 000 euró összegű kényszerítő bírság kiszabását, és annak megállapítását, hogy a jövőbeli jogsértések a GJK-nak megfelelően a gazdasági felügyeleti főigazgatóság meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók.
- 19 A szóban forgó három társaság a belga bíróságok joghatóságának hiányára alapított kifogást terjesztett elő, és azzal érveltek, hogy a belga hatóságok közhatalom gyakorlásával összefüggésben jártak el, így a kereseteik nem tartoznak az 1215/2012 rendelet hatálya alá.
- 20 A rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen (antwerpeni kereskedelmi bíróság antwerpeni részlege) elnöke a 2017. október 25-i határozatában megállapította, hogy nem rendelkezik joghatósággal az alapügy tárgyát képező keresetek elbírálására. E tekintetben úgy ítélte meg, hogy az 1215/2012 rendelet nem alkalmazható a jelen ügyre, mivel e kereseteket nem lehet az e rendelet értelmében vett „polgári vagy kereskedelmi ügyek” körébe tartozóknak tekinteni.
- 21 A belga hatóságok fellebbezést nyújtottak be e határozattal szemben a hof van beroep te Antwerpenhez (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium).
- 22 Az alapeljárás felei nem értenek egyet abban a kérdésben, hogy az, ha valamely hatóság a 2013. július 30-i törvény és a GJK megsértésének a megszüntetésére irányuló kereset előterjesztése céljából gyakorolja a hatáskörét, a közhatalmi jogosítványok gyakorlásából ered-e.
- 23 A belga hatóságok arra hivatkoznak, hogy az alapjogvitákban nem a hatóságokhoz köthető közérdeket védik, hanem azon általános érdeket, amely a kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó nemzeti szabályozás tiszteletben tartásának biztosításában áll, amely szabályozás a vállalkozók és a fogyasztók magánérdekeinek védelmét célozza, és e gyakorlatokat a magánszemélyek közötti jogviszonyokra alkalmazandó általános jogi rendelkezések szabályozzák, így e jogviták az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” körébe tartoznak.

- 24 Az alapeljárások alperesei ezzel szemben azt állítják, hogy a belga hatóságok a közjogi hatóságot megillető azon jogosultság alapján járnak el, amelynek alapján – az egyszerű magánszemélyekkel vagy a vállalkozásokkal ellentétben – jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást indíthatnak, anélkül hogy ehhez saját érdekük fűződne. A belga hatóságok tehát a közhatalmi jogosítványok gyakorlásának körében járnak el, mivel magukat a hatóságokat nem érinti az érintett társaságok kereskedelmi gyakorlata.
- 25 E körülmények között a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A[z 1215/2012] rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett [»]polgári vagy kereskedelmi ügynek[«] minősül-e az olyan jogvita, amelynek alapját egy olyan kereset képezi, amelyet a [2013. július 30-i törvény] 14. cikke és a [GJK] XVII.7. cikke alapján a belga hatóságok indítottak a fogyasztókkal szemben folytatott jogellenes piaci és/vagy kereskedelmi gyakorlatok megállapítása és abbahagyása iránt, mégpedig olyan holland társaságokkal szemben, amelyek Hollandiából, weboldalakon keresztül belgiumi rendezvényekre szóló jegyek viszonteladásával főként belga ügyfeleket céloznak meg, és az említett rendelet hatálya alá tartozhat-e ezért az ilyen jogvitában hozott bírósági határozat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 26 A kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott kérdés lényegében az olyan keresetek elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság meghatározására vonatkozik, amelyeket valamely tagállam hatóságai egy más tagállamban székhellyel rendelkező társaságok ellen indítanak az e társaságok által folytatott, állítólagosan jogellenes, az előbbi tagállamban lakóhellyel rendelkező fogyasztókat célzó kereskedelmi gyakorlat megállapítása és megszüntetése iránt.
- 27 Meg kell állapítani, hogy az említett bíróság előtt folyamatban lévő jogvita három járulékos kérelmet is magában foglal, nevezetesen közzétételi intézkedések elrendelése, kényszerítő bírság kiszabása, és annak megállapítása iránt, hogy a jövőbeli jogsértések az említett hatóságok egyikének meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók.
- 28 Így – amint arra a főtanácsnok az indítványának a 14. pontjában rámutatott – a kérdést előterjesztő bíróságnak ahhoz, hogy megvizsgálja az alapjogviták elbírálására vonatkozó, az 1215/2012 rendelet szerinti joghatóságát, meg kell bizonyosodnia arról, hogy e jogviták a belga hatóságok által benyújtott kérelmek egyike alapján sem zárható ki teljes mértékben vagy részben e rendelet tárgyi hatálya alól.
- 29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróságnak a kérdést előterjesztő bírósággal közölnie kell minden olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó tényezőt, amely lehetővé teszi e bíróság számára az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálását (lásd ebben az értelemben: 2008. december 16-i Gysbrechts és Santurel Inter ítélet, C-205/07, EU:C:2008:730, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. február 12-i Baczó és Vizsnyiczai ítélet, C-567/13, EU:C:2015:88, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), adott esetben akár az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés átfogalmazásával.
- 30 E körülmények között az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adott válasz tekintetében nemcsak a kérdést előterjesztő bíróság elé elsődlegesen terjesztett kérelmeket, hanem az e bíróság elé járulékos jelleggel terjesztett kérelmeket is figyelembe kell venni.
- 31 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az e rendelkezésben szereplő fogalmába tartozik az olyan kereset,

amelyet valamely tagállam hatóságai valamely más tagállamban letelepedett eladók vagy szolgáltatók ellen indítanak, és amelynek keretében e hatóságok elsődlegesen az állítólagosan jogellenes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot képező jogsértések fennállásának a megállapítását és azok megszüntetésének az elrendelését kérik, valamint járulékos jelleggel közzétételi intézkedések elrendelését, a megállapított jogsértésekre vonatkozóan kényszerítő bírság kiszabását, valamint annak megállapítását kérelmezik, hogy a jövőbeli jogsértések az említett hatóságok egyikének meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók.

- 32 Először is emlékeztetni kell arra, hogy mivel az 1215/2012 rendelet hatályon kívül helyezi a 44/2001 rendeletet, és annak helyébe lép, ezen utóbbi rendelet pedig az 1215/2012 rendelet (34) preambulumbekzdésében említett egyezmény helyébe lépett, a Bíróság által e jogi aktusok rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés, amint az e preambulumbekzdésből kitűnik, az említett rendeletre is alkalmazandó, amennyiben az említett jogi aktusok rendelkezései „egyenértékűnek” tekinthetők.
- 33 Az 1215/2012 rendeletből a tagállamokra és az érdekelt személyekre nézve eredő jogok és kötelezettségek egyenlőségének és egységességének lehető legteljesebb biztosítása céljából a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmát, amely e rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szerepel, nem egyszerűen valamely érintett tagállam belső jogára való utalásként kell értelmezni. Az említett fogalmat önálló fogalomként, egyrészt az említett rendelet céljára és rendszerére, másrészt pedig a nemzeti jogrendszerek összességéből következő általános elvekre hivatkozással kell értelmezni (2020. május 7-i Rina ítélet, C-641/18, EU:C:2020:349, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Ezenfelül, amint az többek között az 1215/2012 rendelet (10) preambulumbekzdéséből következik, a belső piac megfelelő működése biztosításának szükségessége, valamint annak fontossága, hogy a harmonikus jogalkalmazás érdekében ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatokat a tagállamokban, az említett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmának tág értelmezését igényli (2019. február 28-i Gradbeništvo Korana ítélet, C-579/17, EU:C:2019:162, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Végezetül a Bíróság több alkalommal megállapította, hogy bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozhatnak, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol (lásd ebben az értelemben: 2013. április 11-i Sapir és társai ítélet, C-645/11, EU:C:2013:228, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. szeptember 12-i Sunico és társai ítélet, C-49/12, EU:C:2013:545, 34. pont).
- 36 A peres felek valamelyike közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása ugyanis azáltal, hogy e fél a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokban előírtaktól eltérő jogkörrel rendelkezik, kizárja azt, hogy az ilyen jogvita az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” körébe tartozzon (lásd ebben az értelemben: 2007. február 15-i Lechouritou és társai ítélet, C-292/05, EU:C:2007:102, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. február 28-i Gradbeništvo Korana ítélet, C-579/17, EU:C:2019:162, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Következésképpen annak eldöntése érdekében, hogy valamely kérdés az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, és ezáltal e rendelet hatálya alá tartozik-e, meg kell határozni a peres felek között fennálló jogviszonyt és annak tárgyát, vagy meg kell vizsgálni az előterjesztett kereset alapját és megindításának szabályait (lásd ebben az értelemben: 1976. október 14-i LTU ítélet, 29/76, EU:C:1976:137, 4. pont; 2019. február 28-i Gradbeništvo Korana ítélet, C-579/17, EU:C:2019:162, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 38 Az olyan kérelem alapját illetően, mint amelyet az alapjogvitákban elsődlegesen előterjesztettek, emlékeztetni kell arra, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak be kell vezetniük olyan eljárásokat, amelyek annak megszüntetésére irányulnak, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben tisztességtelen feltételeket alkalmazzanak.
- 39 Hasonlóképpen a 2005/29 irányelv a „Végrehajtás” című 11. cikkében a kereskedelmi gyakorlatok jogellenességének megállapítására és azok megszüntetésének az elrendelésére irányuló különböző részletszabályokat ír elő.
- 40 Végül a 2009/22 irányelv az I. mellékletében a fogyasztók kollektív érdekeit védő uniós jogi jogszabályok között említi a 93/13 és a 2005/29 irányelvet.
- 41 A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokat és a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmát illetően a Bíróság már megállapította, hogy a kereskedőkkel szembeni, a fogyasztókkal kötött szerződésekben a 93/13 irányelv értelmében vett tisztességtelen feltételeknek az alkalmazására vonatkozó tilalomhoz kapcsolódó kereset, mivel magánjogi jogviszonyokat tesz bírósági felülvizsgálat tárgyává, a polgári ügyek fogalmába tartozik (lásd ebben az értelemben: 2020. október 1-jei Henkel ítélet, C-167/00, EU:C:2002:555, 30. pont). Ezt az ítélkezési gyakorlatot a későbbiekben a Bíróság megerősítette, és általánosabban kiterjesztette a 2009/22 irányelv tárgyát képező, jogsértés megszüntetése iránti keresetekre (lásd ebben az értelemben: 2016. július 28-i Verein für Konsumenteninformation ítélet, C-191/15, EU:C:2016:612, 38. és 39. pont).
- 42 Ebből az következik, hogy azok a keresetek, amelyek a 2005/29 irányelv értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megállapítására és megszüntetésére irányulnak, szintén a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmába tartoznak.
- 43 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő keresetek az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás által előírt, a rendezvényekre szóló belépőjegyek rendszeres viszonteladására vagy azoknak a véglegesnél magasabb áron való eseti jellegű viszonteladására vonatkozó tilalom tiszteletben tartásának biztosítására irányulnak, és az ilyen viszonteladás e szabályozásra tekintettel tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak tekinthető.
- 44 Mindazonáltal az előterjesztett kereset megindításának szabályait illetően meg kell jegyezni, hogy az alapügy tárgyát képező kereseteket nem magánjogi személyek – mint például a fogyasztók vagy a fogyasztóvédelem területén tevékenykedő szervezetek – indították, hanem azok a belga hatóságok, amelyeket az érintett tagállam többek között a fogyasztók védelmével megbízott.
- 45 A jelen ügyben az alapügy alperesei vitatják, hogy a keresetek a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozhatnak, és mindenekelőtt arra hivatkoznak, hogy a belga hatóságoknak nem kell bizonyítaniuk, hogy saját érdekük fűződik az alapügyek tárgyát képezőhöz hasonló eljárások megindításához.
- 46 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy az ilyen kereset indítására jogosult személyek listáját a nemzeti jogalkotó megállapította a 2013. július 30-i törvény 14. cikkének 1. §-a és a GJK XVII.7. cikke szerint.
- 47 Ezzel összefüggésben a Bíróság már megállapította, hogy az a körülmény, hogy valamely hatáskört vagy jogkört jogszabály vezet be, önmagában nem döntő jelentőségű annak megállapítása keretében, hogy a hatóság közhatalmat gyakorolt (lásd analógia útján, a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkezelés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007.

november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 324., 79. o.) értelmében vett fogalmára vonatkozóan: 2015. június 11-i Fahnenbrock és társai ítélet, C-226/13, C-245/13 és C-247/13, EU:C:2015:383, 56. pont).

- 48 A jelen ügyben a 2013. július 30-i törvény 14. cikke 1. §-ának és a GJK XVII.7. cikkének a szövegéből kitűnik, hogy a belga hatóságoknak – az érdekeltekhez és a fogyasztóvédelmi szervezetekhez hasonlóan – lehetőségük van arra, hogy a rechtbank van koophandel (kereskedelmi bíróság, Belgium) – jelenleg ondernemingsrechtbank (a vállalkozások jogvitáiban eljáró bíróság) – elnökéhez forduljanak a vonatkozó nemzeti szabályozás megsértésének megállapítása és a jogsértés megszüntetésére kötelező határozat kiállítása iránt.
- 49 Ebből következik, hogy a belga hatóságok eljárási helyzete e tekintetben hasonló a fogyasztóvédelmi szervezetek helyzetéhez.
- 50 Másodsor, úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás az általa említett belga hatóságok számára sem ír elő az eljáráshoz fűződő érdek elismerésére vonatkozó olyan szabályokat, amelyek a többi felperes esetében előírtaktól eltérő feltételeket biztosítanak számukra.
- 51 Konkrétabban e hatóságok nem mentesülnek nagyobb mértékben az eljáráshoz fűződő érdekre való hivatkozás alól, mint a felpereseknek a GJK XVII.7. cikkében említett két másik kategóriája, aminek helytállóságát a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.
- 52 Így bár igaz, hogy az alapügyekben úgy tűnik, hogy a belga hatóságoknak nem kellett bizonyítaniuk az eljáráshoz fűződő érdeküket, e körülmény szükségképpen ahhoz a tényhez kapcsolódik, hogy csupán a bizonyos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni küzdelemről szóló törvény által rájuk ruházott hatáskör alapján járhatnak el.
- 53 Ezenfelül, amint arra a főtanácsnok az indítványának a 29. pontjában rámutatott, a közérdek védelme nem tévesztendő össze a közhatalmi jogkörök gyakorlásával.
- 54 Így az alapügyekben úgy tűnik, hogy a belga hatóságok eljáráshoz fűződő érdekének a fennállására vonatkozóan előírt feltételek nem minősülnek a közhatalmi jogkörök gyakorlásának, aminek helytállóságát a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.
- 55 Az alapeljárások alperesei továbbá hangsúlyozzák azt a körülményt, hogy a belga hatóságok a saját megállapításaikat és nyilatkozataikat bírósági eljárásban előterjesztett bizonyítékként használják fel, így az ügy iratanyagának alapvető fontosságú iratait több olyan jelentés és megállapítás képezi, amely állami ellenőrkötől származik, ami a közhatalmi jogkörök gyakorlásának minősül.
- 56 Amint arra a főtanácsnok az indítványának az 59. pontjában rámutatott, az az álláspont, amely szerint a hatóság által indított kereset nem tartozik az 1215/2012 rendelet hatálya alá pusztán azért, mert e hatóság olyan bizonyítékokat használ fel, amelyeket a jogköreinek keretében szerzett be, csökkentené az uniós jogalkotó által elismert, a fogyasztóvédelem végrehajtása céljából alkalmazott eszközök gyakorlati hatékonyságát. Azon modelltől eltérően ugyanis, amelyben maga a közigazgatási hatóság határoz a jogsértés következményeiről, az alapügyek tárgyát képezőkhöz hasonló körülmények között a hatóságnak a fogyasztók érdekeinek a bíróságok előtti védelme a feladata.
- 57 Csak abban az esetben kell úgy tekinteni, hogy valamely hatóság az adott ügyben közhatalmi jogköröket gyakorolt, ha bizonyos bizonyítékoknak az általa történő felhasználása miatt e hatóság nincs konkrétan ugyanabban a helyzetben, mint egy magánjogi jogalany egy hasonló jogvita keretében.
- 58 Meg kell jegyezni, hogy a kifogások vagy a bizonyítékok pusztá begyűjtése és összeállítás, amit a szakmabeliek vagy a fogyasztók szervezete is megtehetne, nem lehet egyenértékű az ilyen jogkörök gyakorlásával.

- 59 Ezzel összefüggésben a Bíróság rendelkezésére álló információkból nem tűnik ki, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás keretében a belga hatóságok bármilyen módon felhasználtak volna olyan bizonyítékokat, amelyeket közhatalmi jogköreik keretében szereztek be, aminek helytállóságát adott esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.
- 60 Következésképpen a valamely tagállam hatóságai által a más tagállamban letelepedett eladók vagy szolgáltatók ellen indított kereset, amelyben e hatóságok elsődlegesen az állítólagosan jogellenes kereskedelmi gyakorlatnak minősülő jogsértések megállapítását és azok megszüntetésének elrendelését kéri, a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmába tartozik.
- 61 Ami az alapügybeli jogvitákban járulékosan megfogalmazott kérelmeket illeti, meg kell állapítani, hogy azok, amelyek közzétételi intézkedések elrendelésére és kényszerítő bírság kiszabására irányulnak, a polgári perben szokásos, a meghozandó bírósági határozat végrehajtásának biztosítását célzó intézkedéseknek minősülnek, amint arra a főtanácsnok az indítványának a 71. és 72. pontjában rámutatott.
- 62 Ami azonban a belga hatóságok által a kérdést előterjesztő bíróság elé terjesztett, azon kérelmet illeti, amely arra irányul, hogy állapítsák meg a jövőbeli jogsértések fennállásának a gazdasági felügyeleti főigazgatóság meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben való megállapítására vonatkozó hatáskört, amint arra a főtanácsnok az indítványának a 75–77. pontjában rámutatott, nem tekinthető úgy, hogy az ilyen kérelem a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik, mivel e kérelem valójában a magánszemélyek közötti jogviszonyokra vonatkozó általános jog szabályaitól eltérő jogkörökre vonatkozik.
- 63 Ugyanakkor az 1215/2012 rendelet általános rendszere nem írja elő, hogy a járulékos kérelem sorsának szükségszerűen osztania kell az elsődleges kérelem sorsát (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i Aannemingsbedrijf Aertssen és Aertssen Terrasements ítélet, C-523/14, EU:C:2015:722, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), így valamely tagállamnak az elsődleges kérelem elbírálására vonatkozó joghatósága alapulhat e rendeleten anélkül, hogy ugyanez fennállna az e kérelemhez kapcsolódó járulékos kérelmek esetében, és ez ellenkezőleg is igaz.
- 64 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az e rendelkezésben szereplő fogalmába tartozik az olyan kereset, amelyet valamely tagállam hatóságai valamely más tagállamban letelepedett eladók vagy szolgáltatók ellen indítanak, és amelynek keretében e hatóságok elsődlegesen az állítólagosan jogellenes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot képező jogsértések fennállásának a megállapítását és azok megszüntetésének az elrendelését kéri, valamint járulékos jelleggel közzétételi intézkedések elrendelését, és kényszerítő bírság kiszabását.

A költségekről

- 65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az e rendelkezésben szereplő fogalmába tartozik az olyan kereset, amelyet valamely tagállam

hatóságai valamely más tagállamban letelepedett eladók vagy szolgáltatók ellen indítanak, és amelynek keretében e hatóságok elsődlegesen az állítólagosan jogellenes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot képező jogsértések fennállásának a megállapítását és azok megszüntetésének az elrendelését kérik, valamint járulékos jelleggel közzétételi intézkedések elrendelését, és kényszerítő bírság kiszabását.

Aláírások